

REFLECȚII SOCIO-BIOETICE ASUPRA DONĂRII ȘI TRANSPLANTULUI DE ORGANE

Karickal Saji Ajesh

Conducător științific: Ludmila Rubanovici

Catedra de filosofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Donarea și transplantul de organe au devenit din ce în ce mai importante în sistemele moderne de sănătate din întreaga lume. În timp ce aceste tratamente au îmbunătățit calitatea vieții și ratele de supraviețuire ale pacienților, ele ridică dileme morale cu privire la obținerea de organe, dispersarea, consimțământul, corectitudinea etc. Înțelegerea consecințelor socio-bioetice ale acestor metode importante de tratament în medicină este esențială pentru a încuraja deschiderea, egalitatea și încrederea publicului în sistemele de donare și transplant de organe. **Scopul lucrării.** Scopul prezentei cercetări a fost de a investiga componentele socio-bioetice ale donării și transplantului de organe, precum și dilemele etice din domeniul sănătății, legiuitorii și societatea în general. **Material și metode.** S-a realizat o evaluare aprofundată a literaturii și a investigațiilor empirice din transplantologie. Cercetarea a pus accent pe teoriile etice, cadrele legale, îndrumarea clinică, opinia publică și influența interpretărilor culturale și religioase asupra procedurilor de transplant de organe din bazele de date: Journal of Medical Ethics, Google Scholar, PubMed etc. Metodele aplicate: analiza etică, interdisciplinaritatea, sistematizarea și metoda bioetică. **Rezultate.** Există o multitudine de dileme socio-bioetice cu privire la considerentele etice ale donării și transplantului de organe. Obținerea de organe, protocoalele de alocare, influențele socio-economice împreună cu consimțământul și conștientizarea formează cheia dilemelor morale asociate cu donarea de organe. Atitudinile sociale sunt puternic influențate de normele culturale și de afilierea religioasă care afectează ratele de donare și acceptare socială. **Concluzii.** 1. Subiectul dat necesită o profundă analiză, luând în considerare nu doar aspectele medicale și biologice, ci și implicațiile legale, sociale și etice asociate acestei practici. 2. Sunt necesare explorarea alternativelor și provocărilor care apar în procesul de donare și transplant, precum și impactul pe care acestea îl au asupra individului și societății. 3. Valorile și principiile bioetice implicate în luarea deciziilor ar putea oferi perspective benefice și condiții necesare pentru donarea și transplantul de organe. **Cuvinte-cheie:** donarea de organe, transplant, bioetică, aspecte socio-bioetice.

SOCIO-BIOETHICAL REFLECTIONS ON ORGAN DONATION AND TRANSPLANTATION

Karickal Saji Ajesh

Scientific adviser: Ludmila Rubanovici

Department of Philosophy and Bioethics, Nicolae Testemițanu University

Background. Organ donation and transplantation have become increasingly important in modern health systems around the world. While these treatments have improved patients' quality of life and survival rates, they raise moral dilemmas regarding organ procurement, dispersal, consent, fairness, etc. Understanding the socio-bioethical consequences of these important medical treatment methods is essential to foster openness, equality, and public trust in organ donation and transplantation systems. **Objective of the study.** The aim of the present research was to investigate the socio-bioethical components of organ donation and transplantation, as well as ethical dilemmas in the field of health, legislators, and society in general. **Material and methods.** An in-depth review of the literature and empirical investigations in transplantation was performed. The research focused on ethical theories, legal frameworks, clinical guidance, public opinion, and the influence of cultural and religious interpretations on organ transplant procedures from the databases: Journal of Medical Ethics, Google Scholar, PubMed, etc. Applied methods: ethical analysis, interdisciplinarity, systematization, and the bioethical approach. **Results.** There are many socio-bioethical dilemmas regarding the ethical considerations of organ donation and transplantation. Organ procurement, allocation protocols, socio-economic influences, consent, and awareness are critical to the moral dilemmas associated with organ donation. Social attitudes are strongly influenced by cultural norms and religious affiliations that affect donation rates and social acceptance. **Conclusion.** 1. The given subject requires deep analysis, taking into account not only the medical and biological aspects but also the legal, social, and ethical implications associated with this practice. 2. It is necessary to explore the alternatives and challenges that arise in the process of donation and transplantation, as well as the impact they have on the individual and society. 3. Bioethical values and principles involved in decision-making could provide beneficial perspectives and necessary conditions for organ donation and transplantation. **Keywords:** organ donation, transplantation, bioethics, socio-bioethical aspects.